

ÎNCHEIERE

16 mai 2018

mun. Chișinău

**Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție**

În componența:

Președintele completului,
JudecătoriSvetlana Filincova,
Dumitru Visternicean, Nicolae Craiu

Examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către SRL „Caliconix” prin intermediul avocatului Burlacu Marcel și de către Ministerul Justiției,

în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Caliconix” către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Bezede Vladimir și Consiliul orașului Codru, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil și recuperarea prejudiciului material și celui moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de SRL „Caliconix” și de către Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 iulie 2017,

c o n s t a t ă :

La 23 martie 2017, reclamanta SRL „Caliconix” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Bezede Vladimir și Consiliul orașului Codru, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil și recuperarea prejudiciului material și celui moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 03 martie 2003, SRL „Caliconix” a încheiat cu Primăria orașului Codru contractul de arendă funciară nr. 33/2003 din 03.03.2003, încheierea căruia a fost determinată de Decizia Consiliului orașului Codru nr. 1/11-4 din 26.02.2003.

Reclamanta a menționat că, lotul se află în zona intensificării proceselor de degradare a solurilor și la 15 noiembrie 2004 de către Primăria orașului Codru a fost susținut Proiectul de măsuri contra alunecărilor de teren și eroziuni elaborat de către Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului, fiind autorizată la 16 decembrie 2006 construcția unui gard capital. Proiectul a fost susținut de Primărie și coordonat cu Ministerul Ecologiei și Ministerul Agriculturii, finanțarea proiectului fiind acoperită integral de SRL „Caliconix”.

Prin raportul institutului de ramură al Academiei de Științe au fost constatate alunecările de teren ale masivului nominalizat. Aceste alunecări de teren prezentau pericol pentru construcțiile din vecinătate, inclusiv și cele aflate în proprietatea SRL „Caliconix”. Astfel, s-a recomandat Primăriei orașului Codru să ia măsuri de stopare a alunecărilor și consolidare a terenului prin construcția unui sistem de drenaj și sădirea unei livezi de nuci.

Reclamanta SRL „Caliconix” a menționat că, apartenența construcțiilor sale în preajma zonei de alunecări a determinat-o să investească în elaborarea și

realizarea proiectului ecologic. În aceste circumstanțe, Consiliul orașului Codru a decis darea în arendă a lotului degradat reclamantei, care a realizat cu forțe proprii proiectul nominalizat. Iar ca urmare a lucrărilor executate, la 17 august 2007, de către Primăria orașului Codru a fost aprobat Actul de recepționare și înregistrare la venituri a plantațiilor perene în primul an de vegetație.

SRL „Caliconix” a investit în acest proiect circa 2 500 000 lei la situația anului 2008, livada de nuci fiind înregistrată drept imobil cu drept de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

Din motiv că Primăria orașului Codru refuza categoric să înstrăineze terenul în conformitate cu Legea cu privire la prețul normativ al pământului reclamanta, la 08 mai 2008, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Primăria orașului Codru și Consiliul orașului Codru.

În fața instanței a solicitat anularea refuzului nr. 312 din 07.04.2008 în vânzarea-cumpărarea terenului arendat de SRL „Caliconix” în baza contractului de arendă funciară, anularea refuzului Consiliului orașului Codru nr. 419 din 24.04.2008 în emiterea deciziei privind vânzarea-cumpărarea terenului arendat de SRL „Caliconix”, obligarea Consiliului orașului Codru să adopte decizia privind încheierea contractului de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 13,74 ha, cu nr. cadastral 0131126.099 cu înstrăinarea lui ulterioară reclamantei la prețul normativ al pământului în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 04 iunie 2008, s-a respins acțiunea reclamantei ca neîntemeiată. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2008, s-a admis recursul declarat de SRL „Caliconix”, s-a casat hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a obligat Consiliul orașului Codru să adopte decizia privind înstrăinarea terenului cu destinația agricolă cu suprafața de 13,74 ha, nr. cadastral 0131126.099 la prețul normativ al pământului SRL „Caliconix”, cu obligarea Primăriei orașului Codru de a semna contractul de vânzare-cumpărare a terenului nominalizat.

Întru executarea Deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2008, imediat după emiterea titlului executoriu societatea reclamantă a achitat suma de 68 000 lei, calculată de Oficiul cadastral nr. 1, ceea ce a constituit prețul normativ al pământului.

Prin acceptarea încasării sumei nominalizate de către autorități s-a recunoscut dreptul reclamantei de solicitare a perfectării contractului de vânzare-cumpărare, deoarece elementul de baza al contractului - prețul a fost achitat.

În opinia reclamantei, neexecutarea actului judecătoresc vizat de către autoritățile publice locale creează premise obiective pentru ca Republica Moldova să fie condamnată la CEDO atât pentru faptul neexecutării hotărârilor judecătorești, cât și pentru violarea art. 6 și 13 din Convenție - dreptul la un proces echitabil și recurs efectiv.

A mai specificat SRL „Caliconix” că, la biroul executorului judecătoresc Vladimir Bezede se află procedura de executare silită nr. 009-258r/14, intentată în temeiul documentului executoriu emis de Curtea de Apel Chișinău la 30 septembrie 2008, prin care s-a obligat Consiliul orașenesc Codru să adopte decizia privind înstrăinarea terenului respectiv.

În urma măsurilor întreprinse privind obligarea debitorului de a executa hotărârea din partea Primăriei orașului Codru au parvenit răspunsuri despre măsurile întreprinse din care rezultă că, primarul prin dispozițiile sale convoacă ședințe extraordinare cu înaintarea pe ordinea de zi a chestiunii privind executarea

hotărârii, dar la propunerea și cu votul majorității consilierilor chestiunea se exclude de pe ordinea de zi cu reîntoarcerea în comisiile de specialitate.

Astfel, prin procesul-verbal nr. 009-258r/14 din 27.06.2014 s-a constatat că hotărârea nu a fost executată. Iar autoritatea publică locală îi lezează în cel mai grav mod dreptul de proprietate, cât și dezvoltarea afacerii, deoarece de când arendează terenul nominalizat a suportat cheltuieli în valoare de 2 890 000 lei, care urmează să le încaseze de la Primăria orașului Codru.

Prin faptul neexecutării hotărârii de către Primăria orașului Codru și Consiliul orașului Codru, reclamantei SRL „Caliconix”, dar și fondatorului /administratorului/ Gheorghe Călugăru le-ar fi fost lezat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile, fiindu-le cauzat prejudiciul material în mărime de 2 890 000 lei.

În argumentarea pretenției privind cauzarea prejudiciului moral, reclamanta a susținut că, a investit în proiectul privind arenda și îmbunătățirea calității terenului, obiect al litigiului, nu a putut să direcționeze sursele investite în alte proiecte, nu a putut să-și organizeze viața privată, iar în familie au apărut certuri deoarece familia sa a fost privată de dreptul de a beneficia de anumite bunuri.

Reclamanta SRL „Caliconix” a relevat că, viața privată a familiei ar fi avut de suferit în legătură cu faptul că a investit circa 2 781 000 lei în proiectul investițional, iar pe fonul emoțiilor negative, stresului, s-ar fi îmbolnăvit de o maladie, fapt care a dus la internarea sa în instituțiile medicale, inclusiv în Germania.

Reclamanta SRL „Caliconix” a specificat că, în drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe prevederile art. 3, 10, 12, 19 din Legea cu privire la Guvern; art. 9, 11 din Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător; Protocolul 1 articolul 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 4 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reclamanta a solicitat în instanță constatarea încălcării de către Guvern, în persoana Ministerului Justiției a neexecutării deciziei irevocabile și definitive a Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2008, încasarea prejudiciului determinat de neexecutare în suma de 5 400 euro; încasarea prejudiciului material și moral în mărime de a 2 890 000,00 lei, inclusiv prejudiciul material în mărime de 2 306 000 lei și prejudiciul moral de 584 000 lei.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 mai 2017, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii executorul judecătoresc Vladimir Bezede și Consiliul orașului Codru.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 iulie 2017, a fost admisă în parte cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Caliconix” către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Vladimir Bezede și Consiliul orașului Codru privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral și material.

S-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a Deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2008 în dosarul nr. 3r-225/08.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul SRL „Caliconix” suma de 20 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a Deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2008 în dosarul nr. 3r-225/08, pentru perioada 14.01.2013 -

12.07.2017.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, au fost respinse cererile de apel depuse de SRL „Caliconix” și de către Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 iulie 2017.

La 06 martie 2018, SRL „Caliconix” prin intermediul avocatului Burlacu Marcel a depus cerere de recurs împotriva deciziei a Curții de Apel Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 iulie 2017, solicitând casarea acestora și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului declarat, SRL „Caliconix” prin intermediul avocatului Burlacu Marcel a invocat că instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat legea.

La 16 martie 2018, Ministerul Justiției a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 iulie 2017, solicitând casarea acestora cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului declarat, Ministerul Justiției a invocat că instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat legea.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către SRL „Caliconix” prin intermediul avocatului Burlacu Marcel și de către Ministerul Justiției, neîntemeiate și care urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL „Caliconix” prin intermediul avocatului Burlacu Marcel și de către Ministerul Justiției, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra

reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursurilor ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de SRL „Caliconix” prin intermediul avocatului Burlacu Marcel și de către Ministerul Justiției.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către SRL „Caliconix” prin intermediul avocatului Burlacu Marcel și de către Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Svetlana Filincova,

Judecători

Dumitru Visternicean,

Nicolae Craiu